

TÜRÜK
Dil, Edebiyat ve Halkbilimi Araştırmaları Dergisi
2014 Yıl:2, Sayı:3
Sayfa:272-278

ISSN: 2147-8872

UNUTULMAYA YÜZ TUTMUŞ BİR GELENEK “DUVAK TÖRENİ”*

Erol Eroğlu**
Zehra Özkanat***

ÖZET

Düğünün en son safhası olan “duvak” töreni, gelinin bekâretini, iffetini, çiftlerin karı-koca olmasını ifade eden bir törendir. Genellikle düğünün ertesi günü tertip edilen “duvak” törenine gelenlere yemek ikram edilir, yöreye has çalgılar eşliğinde türküler söylenir, oyunlar oynanır. “Duvak” genel olarak, hem kız, hem de erkek tarafından bayanların katıldığı, ortak bir eğlence görünümündedir. Evlenme gelenekleri dizisi duvak günüyle sona erer.

“Duvak töreni”; Anadolu, Orta Asya ve Balkanlarda yaşayan Türklerin gelenek, görenek ve inanışlarında günümüzde de canlılığını korumaktadır. Genellikle düğünün ertesi günü tertip edilen “duvak” törenine gelenlere yemek ikram edilir, yöreye has çalgılar eşliğinde türküler söylenir, oyunlar oynanır. “Duvak” genel olarak, hem kız, hem de erkek tarafından bayanların katıldığı, ortak bir eğlence görünümündedir. Evlenme gelenekleri dizisi duvak günüyle sona erer. Aralarındaki coğrafi uzaklığa rağmen, bu kültürel unsurun canlılığını koruması ve uygulamalardaki benzerlikler aynı kültürel kaynaklardan beslenen tek bir millet olduğunun açık göstergesidir.

Anahtar Kelimeler: Evlenme, Duvak, Eğlence, Düğün, Gelenek.

A TRADITION THAT HAS TENDED TO BE FORGETTEN “VEIL CEREMONY”

ABSTRACT

The last stage of marriage ceremony “bridal veil” is a ceremony which signify bride’s virginity, chastity and couple’s being bridegroom. The people who come to the bridal veil ceremony, mostly arranged the day after marriage ceremony, are given dinner. Singing songs accompanied

* Bu çalışma 11-13 Aralık 2009 tarihlerinde Kocaeli Üniversitesinde düzenlenen “Uluslararası Halk Kültüründe Eğlence Sempozyumu”nda Yrd. Doç. Dr. Erol EROĞLU ve Zehra ÖZKANAT tarafından sunulan “Türk Halk Kültüründe Duvak Töreni” adlı bildirinin güncellenmiş ve geliştirilmiş şeklidir.

**Yrd. Doç. Dr., Sakarya Üniversitesi, Devlet Konservatuarı, Türk Halk Oyunları Bölümü, Öğretim Üyesi, eroglu@sakarya.edu.tr

***Yüksek Lisans Öğrencisi, Sakarya Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Folklor ve Müzikoloji Anabilim Dalı

by musical instruments peculiar to the region and dancing are popular activities in ceremony. In general, bridal veil appears as a common entertainment attended by ladies of both parts. Series of marriage traditions ends with bridal veil day.

"Veils ceremony"; Anatolia, the Turks living in Central Asia and the Balkans, traditions, customs and beliefs seem to have survived in today. Usually arranged the day after the wedding, the "veil" are served meals to the ceremony, accompanied by folk instruments unique to the area said, games are played. "Veils" In general, both girls, attended by both men women, has the appearance of a common pastime. Marriage traditions sequence ends with veil days. Despite the geographical distance between them, preserving the vitality of these cultural elements and cultural resources, which are fed from the same similarities in the application of a single nation is a clear indication.

Key Words: The Marriage, Veil Ceremony, Fun, Wedding, Tradition.

Giriş

Duvak Töreni Nedir?

Düğünün en son safhası olan “duvak” töreninin yapılmasında en büyük etken gelinin bakire olmasının kutlanması ve çevreye ilân edilmesidir. Ayrıca, yeni evlilerin eksiklerini tamamlamak, onlara maddi yardımda bulunmak, gelin evini düğünden önce gezmenin uğur getirmediğine inanılan yerlerde gelinin çeyizini, eşyalarını yerinde görmek, düğüne gelemediği için gelini göremeyen, misafirleri ağırlamak, güvey tarafının gelini yakından görmeleri, onunla tanışmaları, gelinin yeni hayatı için uygun bir çevre hazırlamaları anlamını da taşır. Genellikle düğünün ertesi günü tertip edilen “duvak” törenine gelenlere yemek ikram edilir, yöreye has çalgılar eşliğinde türküler söylenir, oyunlar oynanır.

Bu gelenek, İstanbul'da “paça günü”, Toroslar bölgesinde “çarşaf”, Mudurnu ve Çivril'de “duvak”, Hatay ve Kerkük'te “suphe”, Isparta'da “gelin ertesi”, Maraş ve Kütahya'da “gerdek ertesi”, Kastamonu ve Sinop'ta “samet, samat, semet”, Kayseri'de “güvey başı”, Yörüklerde “kâkül günü”¹, yüz açma, yüz açımı, duvak açma, duvak indirme, cuma günü, cumalık, cuma sabahı, gelin ertesi, süpha günü, sabahiye, kahve içmesi, gelin sabahı, baş düzme, gelin yanı, gelin sofrası olarak da bilinmektedir².

Evlenme gelenekleri dizisi duvak günüyle sona erer. Ondan sonraki günler gelin ve güveyin el öpme gezileri, oğlan eviyle kız evinin karşılıklı ziyafetleri ve hediye alıp verme gelenekleri ile devam eder.³

¹ Pertev N. BORATAV, *100 Soruda Türk Folkloru*, Gerçek Yayınevi, İstanbul, 1984:188.

² Nerin KÖSE; *Türk Düğünlerinde Gerdek Sonrası Duvak Geleneği*, Milli Folklor, Cilt: 8, Yıl: 15, Sayı: 60, 2003: 93-98.

³ Boratav; 1984: 188.

“Duvak” genel olarak, hem kız, hem de erkek tarafından bayanların katıldığı, ortak bir eğlence görünümündedir. Kütahya’da duvak eğlencesine sadece erkek tarafının kadınları davet edilir, kız tarafından hiç kimsenin katılmaz.

Anadolu’da Duvak Töreni

Sakarya’nın Geyve ilçesinin bazı köylerinde “duvak silkme” âdeti devam etmektedir. Gerdek sabahı damat, çalgılarla dışarı çıkarılır. Evin önünde arkadaşları ile birlikte oyunlar oynar. Gelin de genç kızlarla içeride eğlenir. Gelin gelen arkadaşlarına mendil ve çevre hediye eder. Hediyeleri alan arkadaşları da gelinin kucacağına bebek verirler. Gelinin duvağını sallayarak yeni hayatının hayırlı olmasını dilerler.⁴ Kaynarca’da “duvak günü”ne gelinin yakınları ve arkadaşları ziyarete gelirler. Yemekler yenir, gelinin çeyizlerine bakılır, tef çalıp türküler söylenir, oyunlar oynanır. Duvak eğlencesi kız tarafı ile erkek tarafının birlikte yaptıkları ilk eğlence olduğu için birbirlerini daha iyi tanıma fırsatı bulurlar⁵.

Kızılcahamam’da “duvak” töreninde gelinin çeyizi akrabalara, komşulara ve tanıdıklara gösterilmek üzere sergilenir. Yemekler yenilir, oyunlar oynanır ve böylece duvak merasimi tamamlanmış olur. Birkaç gün sonra, gelin ve damat yakın akrabalarına hediyeler dağıtmaya başlar. Bu uygulamaya yörede “Dürü Dağıtım” denmektedir.⁶

Manisa’da duvak günü için erkek evinin bekâr kızları “kulaç ekmeği” yaparlar. Kadınlar toplanır. Kayınvalide, gelinin başından şeker saçar. Gelin, kayınvalidesini oynamaya kaldıranların omzuna yemeni atar. Kayınvalide ile gelinin birlikte karşılıklı oynadıkları bu eğlence, kayınvalidenin eski bir şalvarının yakılması ile son bulur⁷.

Kastamonu Abana’da, düğünün ertesi günü yapılan “gelin görmesi” sadece kadınların eğlendiği bir toplantıdır. Gelin görmesine kız tarafının kadınları katılır ancak kızın annesi katılmaz. Düğünden sonra kız ve erkek taraflarının birbirini davet ettiği “evilli” denilen yemeklerle düğün âdetleri tamamlanmış olur⁸.

Eskişehir’de düğünün ertesi günü yapılan törene katılanları; bindallı işlemeli bir kadife şalvar ve cepken ile beyaz tül den bir duvağın üstüne örtülmüş kırmızı yemenili başıyla gelin karşılar. Duvağı üç defa, oklava ile açıp kapayan kayınvalide geline, karşılıklı oynadıklarında dua eder. Oyun sırasında gelin ve kaynanasının başlarına “bolluk, bereket olması” dileğiyle buğday serpilir.⁹

Kandıra’nın Bağıranlı, Antaplı ve Safalı köylerinde duvak geleneği vardır. Kız tarafı gelinle damadın evine gelir ve her iki tarafın katılımıyla duvak eğlencesi yapılır. Kadınlara yönelik bir eğlence olan duvağa kızın annesi katılmaz. Peynirli, kıymalı ve soğanlı gözleme sevilen ve tutulan bir duvak yemeğidir. Duvak için çeşitli tatlılar yapılmaktadır. Gelin ve kaynana

⁴ Raci YILMAZ; **Geyve Folkloru**, Irmak Kültür Sanat Dergisi, Yıl: 6, Sayı: 61, Sakarya, 2006: 39.

⁵ Niyazi SOLMAZ; **Kaynarca Evlenme Gelenekleri**, Irmak Kültür-Sanat Dergisi, Yıl: 6, Sayı: 70, Sakarya, 2006: 73-74.

⁶ Mehmet AKPINAR; **Kızılcahamam Yöresi Düğün Gelenekleri ve Kına Türküleri**, Milli Folklor, Cilt: 9, Yıl: 17, Sayı: 68, Ankara, 2005: 130.

⁷ Köse; 2003: 100.

⁸ Naciye YILDIZ; **Kastamonu’nun İlçesi Abana’da Halk Kültürü**, Erdem Türk Halk Kültürü Özel Sayısı -III, Atatürk Kültür Merkezi Yayınları, Cilt: 13, Sayı: 39, 2002: 556.

⁹ Köse; 2003: 103.

karşılıklı oynatılmaktadır. Kaynana avuçlarına buğday koyarak oynamaya başlar. Avucundaki buğdaydan vererek gelininin de oynamasını ister. Gelinin başında beyaz örtme olur. Kaynana elindeki buğdayları bereketli olması için gelinin başına atar. Arasının şeker gibi tatlı olması için gelininin koynuna şeker koyar. Duvaktan sonra gelinle beraber kuyuya giden kaynana aralarının iyi ve geçimli olması için kuyunun içine üç kaşık şerbetli su atar. Duvak gününe gelen misafirler gelinin çehizlerine bakarlar. Çehiz kaldırılırken kızın annesinin ev halkına verilmek üzere hazırladığı gömlek, tülbent, havlu gibi hediyeler sahiplerine verilir.¹⁰

Bolu Dörtdivan'da da duvak âdeti vardır. Duvak sabahı ev halkının ellerini öpen gelin, yüzü kırmızı bir peçeyle örtülü olarak yanında görümcəsi ve eltişyle birlikte komşularını dolaşp el öper, hediye ve bahşişler alır. Gelinin kırmızı peçe örtme âdeti, gelinin bakire olduğunu anlatmak ve geline al basmasını önlemek içindir. Öğleden sonra geline yine beyaz elbise giydirilir. Kız tarafından gelen misafirler için eğlence düzenlenir. Bu eğlenceye gelinin annesi katılamaz.¹¹

İçel'de düğünün ertesi gününe "Gelin Sabahı" denir. Kaynana bir pekmez helvası yaparak gelini hayırlamaya gelen misafirlere ikram eder. Düğün böylece sona erer.¹²

Nevşehir ili Avanos ilçesinde düğün bittikten sonraki gün olan cuma günü, "kâkül kesme", "gelek kesme", "züluf kesme", "duvak açma" veya "gâle" günü olarak bilinir. Öğleye doğru kadınlar erkek evinde toplanarak gelinin kâkülünü keserler. Bu tören genç kızlıktan kadınlığa geçişin başlangıcı olarak kabul edilir.¹³

Orta Asya Türklerinde Duvak Töreni

Kırgızlarda duvak baş bağlama şeklinde yapılmaktadır. Kayınvalide nikâhtan önce gelini, daha önceden hazırlamış olduğu kapalı bir odanın köşesine oturtur. Başına, beyaz bir yazma örter. Sonra gelin ve güveyin nikâhları kıyılır. Gelin, kayınvalide ve kaynatasına hürmeti yüzünden bu örtüyü hiç çıkarmaz ve evliliğin ilk aylarında bu örtüyü taşır.¹⁴

Kayseri'de yaşayan Uygurlar'da yüz açma merasimi yedi veya on gün sonra yapılır. Her iki taraf da birbirlerine hediye verirler. Ayrıca bir hafta sonra, kızın evine damadın akrabaları davet edilir. Buna "Çılatku" denir. Amaç akrabaların tanışmalarını sağlamaktır.¹⁵

Türkmenlerde ise, gerdekten sonra gelinin yengeleri, halaları toplanıp, gelinin saçını, başının arka kısmına örüp bağlarlar. Bunun üzerine de beyaz tülbent örterler. Bu pratik "artık kızlığın bitip kadınlığın başlaması ve evine, erkeğine bağlı olması" şeklinde yorumlanabilir. Gelin, bu örtüyü belirli bir süre kullanır, hemen çıkarmaz.¹⁶ Gelin kaynata ve kaynanasını selamlar.

¹⁰ Işıl ALTUN; **Kandıra Türkmenlerinde Doğum, Evlenme ve Ölüm**, Yayıncı Yayınları, Kocaeli, 2004: 305-306.

¹¹ Tülay ER; **Dörtdivan Kasabasında Evlenme Adetleri**, I. Türk Halk Kültürü Araştırma Sonuçları Sempozyumu Bildirileri, II. Cilt, Kültür Bakanlığı Yayınları, Ankara, 1996: 174.

¹² Öznur Sakine ŞAHİN; **Kuskan Beldesi Evlenme Adetleri**, I. Türk Halk Kültürü Araştırma Sonuçları Sempozyumu Bildirileri II. Cilt, Kültür Bakanlığı Yayınları, Ankara, 1996: 249.

¹³ Parvana BAYRAM; **Nevşehir'in Avanos İlçesi, Uçhisar ve Göreme Beldelerinde Evlilik Merasimleri**, Nevşehir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, Cilt 2, Sayı 2, Ocak-Haziran 2013:32.

¹⁴ Köse; 2003: 105.

¹⁵ Harun GÜNGÖR; **Kayseri'de Yaşayan Uygur ve Kazak Türklerinin Bazı Âdet ve İnanışları**, Milli Folklor, Cilt: 2, Yıl: 4, Sayı: 14, Ankara, 1992: 9.

¹⁶ Köse; 2003: 106.

Selamlarken onların önünde saygı ile başını öne eğer ve örölü saçlarını öne sarkıtır. Gelin selam verirken kaynana ve kaynata hayır duası yaparlar. Sonra 7 ayrı komşunun kapısının önüne giderek, eşikten onları selamlar. Gelin, eşikten sağ ayakla girmeli ve sağ ayakla çıkmalıdır. Selamlarken yüzünün yere yatık olması gerekir. “Yere yatık” yüzlü gelinin hürmetli olacağına, artık “yüzünün yere gelmeyeceği”ne inanılır. Ertesi gün ise, gelinin önündeki örtünün altına pul (para) konulur. Bu paralar geline verilmiş bir hediyedir.¹⁷

Balkan Türklerinde Duvak Töreni

Üsküp’te gerdek gecesini takip eden sabah kayınvalide “tiganisa” yapar. Yakınlar toplanarak kahvaltı edilir. Daha sonra gecenin hayırlı geçtiğini haber vermek için ulicelerden biri stroynikle beraber kızın annesine gider. Düğünden iki-üç gün sonra kız tarafının davet edildiği “dernek” yapılır. Sadece kadınların katıldığı törende gelin her kıyafet değiştirdiğinde kayınvalidesinin elini öper. Gelinin damat evinde geçirdiği ilk cuma günü iki tarafın kadınları yine bir araya gelir.¹⁸ Gelin, çeyizinde getirdiği hediyelik eşyaları “İlk Cuma”da aileye dağıtır. Aynı gece, gelin damat ve aile kızın evine yemeğe giderler. Damat yemek tabağının altına bir miktar para bırakır. Düğünden üç hafta sonra gelin baba evine gider ve üç gece kalır. Düğünden beş hafta sonra yine gider ve bu sefer beş gece kalır.¹⁹

Prizren’de düğünden sonraki gün “Gelin Yanı” töreni yapılır. Gerdek sabahı gelin ve kaynana erken kalkar ve kahvaltı hazırlarlar. Kaynanası geline kime nasıl hitap edeceğini açıklar. Kahvaltı esnasında kaynana evdekileri geline tanıtır. Gelin el öper, evdekiler altın yüzük, küpe, kolye, bilezik vb geline almış oldukları hediyeleri verirler. Daha sonra “gelin yanı” için hazırlıklar yapılır. Kaynana gelinin yapması ve bilmesi gereken adetleri geline anlatır. Tören için gelinin saç ve makyajı yapılır. Gelin çityan (şalvar), gömlek, sırmalı yelek giyerek törene hazırlanır. “Gelin yanı” törenine sadece erkek tarafının kadınları katılır, kız tarafının akrabaları davet edilmez. Tören için evin şartlarına bağlı olarak geniş bir oda veya bahçe hazırlanır. Törene katılan kadınlar da Prizren’in geleneksel kadın kıyafetleriyle gelirler. Kaynanası ve görümcesi gelinin en yakınına oturur. Gelin yaş olarak kendisinden küçük olanlar olsa da, törene katılan her misafirin elini öper. Bu sırada dizlerini kırarak biraz çömelir, sonra kalkar. Bu hareketi her defasında üç kere tekrar eder. Misafirlere lokum ve gül şurubu ikram edilir.

Gelin yanı töreninde def eşliğinde türküler söylenir, kadın oyunları oynanılır. Prizren’in geleneksel oyunlarını bilen kadınlar def (daire) eşliğinde oyun oynarken, genç kızlar da oyunları öğrenmek için eşlik ederler. Tören boyunca eve damat veya başka bir erkek gelemez. Öğle yemeğinden sonra gelinin kız kardeşi gelerek ablasını kutlar. İki kardeş kısa bir süre gelinin odasında görüştükten sonra gelinin kız kardeşi oradan ayrılır²⁰.

Sonuç

¹⁷ Yaşar KALAFAT; **Türk Dünyası Karşılaştırmalı Türkmen Halk İnançları**, Avrasya Stratejik Araştırmalar Merkezi Yayınları, Ankara, 2000: 157.

¹⁸ Sema Kahraman VURUCU; **Üsküp Yöresi Düğün Görevlileri**, Folklor Halkbilim Dergisi, Cilt: 6, Sayı: 65, İstanbul, 2007: 16.

¹⁹ Çiğdem ÜLKER; **Üsküp’te Düğün Adetleri**, Milli Folklor, Cilt: 4, Yıl: 7, Sayı: 27, Ankara, 1995: 74.

²⁰ Erol EROĞLU; **Prizren Türk Halk Kültüründe Geçiş Dönemleri (Doğum-Evlenme-Ölüm)**, Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı Doktor Tezi, Sakarya, 2008: 225-227.

Sonuç olarak “duvak töreni”; Anadolu, Orta Asya ve Balkanlarda yaşayan Türklerin gelenek, görenek ve inanışlarında günümüzde de canlılığını korumaktadır. Genellikle düğünün ertesi günü tertip edilen “duvak” törenine gelenlere yemek ikram edilir, yöreye has algılar eşliğinde türküler söylenir, oyunlar oynanır. “Duvak” genel olarak, hem kız, hem de erkek tarafından bayanların katıldığı, ortak bir eğlence görünümündedir. Evlenme gelenekleri dizisi duvak günüyle sona erer.

Aralarındaki coğrafi uzaklığa rağmen, bu kültürel unsurun canlılığını koruması ve uygulamalardaki benzerlikler aynı kültürel kaynaklardan beslenen tek bir millet olduğunun açık göstergesidir.

Gelenek ve görenekler, Türklerin mill benliklerini günümüze kadar korumalarına yardımcı olduğu gibi, mill birlik ve beraberliğin giderek daha güçlenmesine, bireyler arasındaki sevgi, saygı ve kardeşlik duygularının geliştirilmesine büyük katkı sağlamaktadır.

KAYNAKLAR

- AKPINAR, Mehmet; **Kızılcahamam Yöresi Düğün Gelenekleri ve Kına Türküleri**, Milli Folklor, Cilt 9, Yıl 17, Sayı 68, 2005: 127-133.
- ALTUN, Işıl; **Kandıra Türkmenlerinde Doğum, Evlenme ve lm**, Yayıncı Yayınları, Kocaeli, 2004.
- BAYRAM, Parvana; **Nevşehir’in Avanos İlçesi, Uçhisar ve Göreme Beldelerinde Evlilik Merasimleri**, Nevşehir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, Cilt 2, Sayı 2, Ocak-Haziran 2013:17-37.
- BORATAV, Pertev Naili; **100 Soruda Türk Folkloru (İnanışlar, Tre ve Törenler, Oyunlar)**, Gerçek Yayınevi, İstanbul, 1984.
- ER, Tülay; **Dörtdivan Kasabasında Evlenme Adetleri**, I. Türk Halk Kültürü Araştırma Sonuçları Sempozyumu Bildirileri (II. Cilt), Kültür Bakanlığı Yayınları, Ankara, 1996: 169-176.
- EROĞLU, Erol; **Prizren Türk Halk Kültüründe Geçiş Dönemleri (Doğum-Evlenme-lm)**, Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı Doktor Tezi, Sakarya, 2008.
- GÜNGÖR, Harun; **Kayseri’de Yaşayan Uygur ve Kazak Türklerinin Bazı âdet ve İnanışları**, Milli Folklor, Cilt 2, Yıl 4, Sayı 14, 1992: 7-11.
- HAFIZ, Nimetullah; **Kosova’da Türk Düğün Oyunları**, V. Milletlerarası Türk Halk Kültürü Kongresi, Halk Müziği, Oyun, Tiyatro, Eğlence Seksiyon Bildirileri, Kültür Bakanlığı Yayınları, Ankara, 1997: 184-191.
- KALAFAT, Yaşar; **Türk Dünyası Karşılaştırmalı Türkmen Halk İnançları**, Avrasya Stratejik Araştırmalar Merkezi Yayınları, Ankara, 2000.

- KÖSE, Nerin; **Türk Düğünlerinde Gerdek Sonrası Duvak Geleneği**, Milli Folklor, Cilt 8, Yıl 15, Sayı 60, 2003: 92-109.
- SOLMAZ, Niyazi; **Kaynarca Evlenme Gelenekleri**, Irmak Kültür-Sanat Dergisi, Yıl 6, Sayı 70, Sakarya, 2006: 66-74.
- ŞAHİN, Öznur Sakine; **Kuskan Beldesi Evlenme Adetleri**, I. Türk Halk Kültürü Araştırma Sonuçları Sempozyumu Bildirileri (II. Cilt), Kültür Bakanlığı Yayınları, Ankara, 1996: 243-249.
- ÜLKER, Çiğdem; **Üsküp'te Düğün Adetleri**, Milli Folklor, Cilt 4, Yıl 7, Sayı 27, 1995: 73-74.
- VURUCU, Sema Kahraman; **Üsküp Yöresi Düğün Görevlileri**, Folklor Halkbilim Dergisi, Cilt 6, Sayı 65, 2007: 10-16.
- YILDIZ, Naciye; **Kastamonu'nun İlçesi Abana'da Halk Kültürü**, Erdem Türk Halk Kültürü Özel Sayısı - III, Cilt 13, Sayı 39, Atatürk Kültür Merkezi Yayınları, 2002: 551-567.
- YILMAZ, Raci; **Geyve Folkloru**, Irmak Kültür Sanat Dergisi, Yıl 6, Sayı 61, Sakarya, 2006: 38-39.